

MBO TAALACADEMIE

Leesvaardigheid

De kracht zit hem in de verbinding

Emke Wang en Anja Valk

7 februari 2025

1

LEERUITKOMSTEN

Aan het eind van deze workshop:

- Ken je een aantal **werkvormen** voor elke tekst, op elk niveau en bij elk vak.
- Heb je inzicht hoe je deze werkvormen **in jouw onderwijs** een plek kunt geven

2

2

LEESVAARDIGHEID

Bestaat uit:

Taal kunnen lezen: technisch lezen

Tekstbegrip: informatie verwerken

Interpretatie: bedoelingen duiden

3

LEESPROCES IN WOORD

4

4

ALS EEN T1-LEZER LEEST...

- duurt **woordherkenning** ong. 200-250 ms
- stapt hij ongeveer 8 letters per keer **naar voren**
- kan hij ongeveer **4-5 letters scherp** zien
- besteedt hij 12% aan **terugkijken**
- ziet hij slechts **80% van de inhoudswoorden en maar 35% van de functiewoorden**
- en is hij goed in staat **de juiste woorden te 'vinden'**

5

ALS EEN T2-LEZER LEEST...

- zijn **woordbeelden** zijn relatief **nieuw**
- is er **minder kennis** van woordenschat en grammatica
- wordt er soms nog 'online' **vertaald**
- kan er (positieve en negatieve) **transfer** uit de T1 zijn

6

STRATEGIEËN VAN GOEDE LEZERS

 Bepalen doel (wat wil ik weten?)	 Activeren voorkennis (wat weet ik er van?)
 Voorspellen (wat gaat er komen?)	 Herkennen (wat staat er/wat hoor ik precies?)
 Raden betekenis van onbekende woorden	 Verwerken van de informatie (noteren, samenvatten en uitwisselen)

www.itta.uva.nl

7

7

HOE VORM TE GEVEN?

- Werkvormen waarbij je het leesproces **onder woorden kunt brengen** ('uit het hoofd halen').
- **Activiteiten**
 - bij de start van het lezen van een nieuwe tekst
 - voor het begrip
 - om te combineren met andere vaardigheden: diepe verwerking van het leren

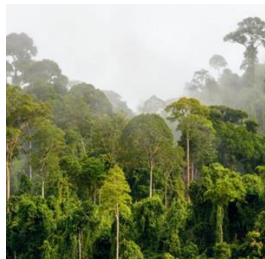
8

8

www.itta.uva.nl

WERKVORM: SKIMMEN (MET SPREKEN)

- **Luister naar de instructie** bij de tekst *The life of trees*.
- Doe de oefening in **tweetallen**.

9

9

www.itta.uva.nl

WERKVORM: KERNWOORDEN VINDEN (MET WOORDENSCHAT EN SPREKEN)

Lees de tekst goed en haal de vijf **belangrijkste woorden** uit de tekst.

Bespreek de woorden in tweetallen.

Vergelijk de woorden: heb je dezelfde of zijn het andere?

Nabespoken in de groep: hoeveel woorden vindt de groep als geheel van belang?

10

10

WERKVORM: QUIZ (MET SPREKEN)

- Verdeel de tekst over twee- of drietallen.
 - Laat elk tweetal **een vraag bedenken bij het gedeelte van de tekst**. Liefst een open vraag.
 - Stel elkaar de vragen en laat de studenten de vragen beantwoorden.
- Een **tussenkopje laten maken** bij alinea's is ook een goed idee!

11

11

WERKVORM: SAMENVATTEN (MET WOORDENSCHAT EN SPREKEN)

- Sta op en loop rond. Neem de tekst mee.
- Vorm op een teken een tweetal.
 - Degene **met het langste haar** vat deel 1 samen. De ander vult aan.
 - Degene met **de grootste schoenmaat** vat deel 2 samen. De ander vult aan.
 - Degene met **de lichtste kleur kleding** vat deel 3 samen. De ander vult aan.
 - Degene die **het eerste jarig** is vat deel 4 samen. De ander vult aan.

12

12

WERKVORM: BEGINZINNEN (MET SPREKEN OF SCHRIJVEN)

Ik heb een tekst gelezen over het leven van bomen.

Ik wist al dat Door de tekst weet ik nu dat Ook heb ik geleerd dat

Wat ik leuk vind om te weten is dat Ik zal nu niet meer snel vergeten dat, maar misschien vergeet ik wel.

13

13

WERKVORM: SAMENVATTING SCHRIJVEN (MET SCHRIJVEN)

- Schrijf een **korte samenvatting** met de vijf belangrijkste woorden.
- **Bespreek** je samenvatting in tweetallen en **vergelijk** de teksten.

14

14

WERKVORM: SAMENVATTING GEVEN (MET SPREKEN)

Dit kan ook mondeling:

- Houd een **1-minuutpresentatie** over de tekst
- Bedenk daarbij een inleiding, kern, slot
- Gebruik een aantal belangrijke woorden

Deze is fijn om in tweetallen te doen.

15
